

Erotisme i trinxeres

Norma recopila les aventures de la Valentina de Crepax i edita les històries bèl·liques de Tardi

JOAN PIERAS
Andorra la Vella

Norma acaba de presentar dues novetats de signe molt diferent: el segon volum de les aventures eròtiques de la *Valentina*, de Guido Crepax i les històries bèl·liques de Jacques Tardi a *La guerra de las trincheras. 1914-1918*. Eros i Tànatós, erotisme i guerra per a un inici de tardor de còmic.

De *Valentina*, un personatge femení inicialment secundari que de seguida va agafar tot el protagonisme, el volum recull sis històries, inicialment publicades entre el 1966 i el 1970. A *La fuerza de gravedad* (1967), la protagonista viu una nit d'angoixa mentre roman internada en una clínica; a *Valentina con botas* (1968), viu una història amb un desconegut; a *Marianna va a la montaña* (1968-1969) es retroba amb Marianna, una vella coneguda que sembla apoderar-se de la seva personalitat. La quarta història és *El niño de Valentina* (1970), on un quadre inspira l'heroïna; la cinquena, *Manuscrito* (1970), relata l'atac que pateix Rembrandt, company habitual de *Valentina*. I a la cinquena, *Un poco loco* (1966), s'obsessiona amb la imatge d'una dona.

L'heroïna de Crepax, com re-

corda el prologuista del volum, Antoni Guiral, va néixer a les pàgines del número 2 de la revista italiana *Linus*, publicada el 1965. I el seu creador era gairebé un debutant en el món del còmic, tot i que ja començava a gaudir de força reconeixement. Un prestigi que va anar sempre *in crescendo*,

VALENTINA

El volum recull sis històries que es van publicar entre els anys 1966 i 1970

LA GUERRA DEL 14

Tardi exposa en narracions breus tota la barbàrie de la conflagració

i que va atreure l'atenció d'intel·lectuals de la talla d'Umberto Eco.

De Crepax s'ha dit, i així ho recull la introducció al llibre recopilatori, que les seves aportacions al llenguatge de la historieta són bàsiques per entendre la història del còmic contemporani, per l'es-

tractura narrativa i el muntatge, que van fer palès que el mitjà era perfectament útil per transmetre missatges complexos a lectors adults.

LA GRAN GUERRA

Pel que fa a la segona proposta, la signada per Tardi, és una col·lecció d'històries curtes que recullen la barbaritat d'una guerra que es va convertir en un conflicte interminable i posa de manifest la misèria de la condició humana en condicions tan infrahumanes com les que van suposar les trinxeres de la Primera Guerra Mundial.

El mateix Tardi explica que el seu no és un treball d'historiador: "una successió de situacions no cronològiques viscudes per homes manipulats i involucrats, visiblement descontentos de trobar-se on

Macabich signa el dibuix que ha creat per celebrar les 800 pàgines del 'Còmic a fons'.

eren i amb l'única esperança de viure una hora més, desitjosos de tornar a casa". No hi ha herois ni personatges principals "en aquesta lamentable estructura que és la guerra".

Tardi és un dels veterans del còmic, amb una carrera iniciada el 1970. Després de publicar un reuigitzell d'àlbums, els més populars, els protagonitzats per Adèle-Blanc-Sec, una heroïna de fullotó que viu al París de principi del segle XX. No obstant, l'autèntic reconeixement li va arribar amb l'adaptació de *Voyage au bout de la nuit*, de Céline.